

**Sağlık Hizmetleri Meslek
Yüksekokulu**

**Tıbbi Hizmetler ve Teknikler
Bölümü /Tıbbi
Dökümantasyon ve Sekreterlik**

TDS 119 -Davranış Bilimleri

Öğretim Görevlisi Asuman KÜÇÜKÖNER

Davranış Bilimlerine Giriş

TDS 119-Davranış Bilimleri

Hafta-1

Davranış,

Organizmanın belirli uyarıcılara karşı gösterdiği tepki

Davranış kavramının kapsamına giren insan faaliyet ve hareketleri çok çeşitlidir. Buna göre, gözlenebilen, kaydedilebilen ve ölçülebilen bütün etkinlikler davranış tanımı içerisine girer.

- İnsanın her davranışının bir nedeni ve hedefi vardır.
- İnsan davranışları belirli bir etki ve bireysel güdülerin sonucunda oluşmaktadır.

Davranış,

Bir bireyin, dışarıdan başkalarının gözleyebileceği ya da yaşanıyor olmakla birlikte dışarıdan gözlenemeyen bütün insan edimlerini ve eylemlerini davranış kapsamında saymak mümkündür.

Davranış,

Refleksiv, içgüdüsel ya da öğrenme ürünü olan her türlü bedensel ve psikososyal faaliyetlerin

Yürüme, koşma, kalkma, oturma, yatma, konuşma, çalışma, üretme, iletişim

yanı sıra, heyecan belirtisi olarak kabul edilen

gülme, ağlama, haykırma, kızarma, sararma, titreme, sevinme

gibi yüz ifadeleri de davranış kapsamındadır.

Davranış, organizmayı etkileyen uyarıcılar ile bunlara verilen tepkilerdir.

Uyarıcılar

İnsan organizmasındaki gözlenebilen, kaydedilebilen veya ölçülebilen değişikliklere neden olan her etken bir uyarıcı olarak kabul edilir.

Mesela Neler?

Tepkiler

İnsan organizmasının iç ve dış ortamlarından kaynaklanan çeşitli uyarıcılar, türlerine ve şiddet derecelerine göre bedensel ve ruhsal yapıda bir takım değişikliklere neden olurlar.

Açık Tepkiler

Konuşma, yürüme, oturma, kalkma, yazı yazma gibi ilgili birey ve başka kişiler tarafından açıkça görülebilen davranışlardır.

Kapalı Tepkiler

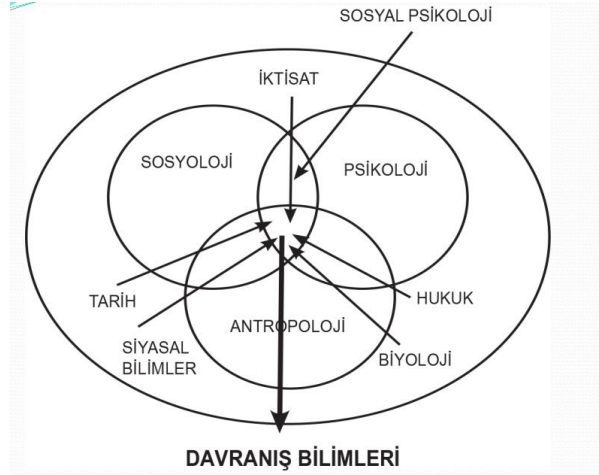
Yüzün kızarması, kaşların çatılması, sevinme, kıskanma, ağrı ve sancı çekme gibi bir eylemi gerektirmeyen ancak bazı belirtileri dışı vuran, ilgili birey tarafından yaşanan ancak başka kişiler tarafından dolaylı olarak gözlemlenebilen davranışlardır.

- “Davranış Bilimleri” insan davranışını, davranışa etki eden toplumsal, psikolojik, grupsal ve fizyolojik etmenler ele alıp inceleyen ve açıklayan sosyal bilim dalıdır.
- İnsan davranışı çok boyutlu bir özellik gösterir ve davranışın arkasında birbirini etkileyen çok sayıda faktör bulunur.
- İnsan davranışını değişik boyutlarıyla ele alıp açıklamaya çalışan farklı bilim dalları bulunmaktadır.
- Bu bilim dalları insan davranışını analiz etmede, bir boyutu merkeze alıp, o boyut üzerine derinlemesine odaklanırlar.
- Bu bilim dallarının geçmişi insan ve insan gruplarının sistemli bir biçimde incelenmeye başlandığı zamanlara kadar dayanmaktadır.
- Ancak “Davranış Bilimleri” kavramının bilimsel anlamda kullanılması ve alan yazında yer alması yakın zamanlarda mümkün olmuştur.

Davranış Bilimlerini Oluşturan Bilim Dalları

Psikoloji

- İnsan davranışını şekillendiren kişisel ve psikolojik etkenleri merkezine alır.
- İnsan davranışının altında yatan etkenleri, kişilerin zihinsel ve psikolojik durumlarını merkeze alarak inceleyen bilim dalıdır.
- Psikolojik analizlerin merkezinde bireylerin iç dünyası yer alır (kişilik, bilinç, zeka, algı, öğrenme, tutumlar, hafıza, stres).
- Psikoloji insan davranışı arkasında yatan, kişinin içi dünyasından kaynaklanan boyutları ele alıp, analizler gerçekleştirir.
- İnsanın akılcı olmayan yani irrasyonel eylemlerini açıklamada psikoloji önemli bir işleve sahiptir (şiddet, uyuşturucu, bağımlılık vb.). Böylece toplumsal boyuta da sahip bir çok sorunu ele alır ve çözüm önerileri getirir

Sosyal Psikoloji

Grup içinde bireyi ve grup-birey etkileşimine odaklanır.

- Grup içerisinde bireyi, grubun birey üzerindeki etkilerini, grup-birey etkileşimini merkeze alıp inceler.
- Günümüzde insanlar, yaşamlarının büyük bölümünü farklı gruplar içerisinde geçirir.
- Bu bilim dalı, insan davranışı üzerinde önemli etkileri bulunan liderlik, motivasyon, çatışma, uyma, itaat, ikna, denetim, gözetim, önyargılar vb. konular üzerinde yoğunlaşır.

Sosyoloji

- İnsan davranışını etkileyen/şekillendiren toplumsal faktörler üzerine odaklanır.
- Toplumu, kurumları, grupları, bunlar arasındaki ilişkileri ve değişimleri inceleyen bilim dalıdır.
- İnsan içinde yaşadığı aile, bulunduğu sosyal çevre, toplumsal kurumlar ve gruplar insan davranışını etkiler.
- İnsan davranışının arkasındaki toplumsal faktörleri analiz eder, açıklar.
- İnsanın nasıl giyineceği, nasıl konuşacağı, hangi saatlerde ve ne tür yemekler yiyeceği, ailesine nasıl hitap edeceği, bir cenazede/düğünde/ törende/ sinemada nasıl davranacağı, otoriteyle ilişkilerinin nasıl olacağı toplum tarafından şekillendirilir.
- Bireye değer, tutum ve davranışlarımızı şekillendiren, alışkanlıklarımızı belirleyen toplumsal faktörler bulunmaktadır.

Antropoloji

- İnsanlık tarihindeki farklı uygarlıkların kültür ve davranış kalıplarını ortaya çıkarır.
- Çıkış noktasında ve incelemelerinin merkezinde ilkel kültürler ve bu kültürlerde öne çıkan insan davranışlarını/alışkanlıklarını anlama çabası bulunmaktadır.
- Günümüzde ise antropoloji, çağdaş toplum ve kültürleri de kapsayan, geçmişten günümüze kültürel yansımaları da değerlendiren bir özellik taşımaktadır.
- Davranış bilimleri, insan davranışını açıklamaya çalışırken, geçmişten gelen devamlılıklara, özelliklere de vurgu yapar. Dolayısıyla kültürel ve antropolojik çalışmalar, davranış bilimleri açısından önemlidir.

Fizyolojik özelliklerin insan davranışı üzerindeki etkisini ayrıntılı olarak inceler.

- Tutum ve davranışlarda, insanın fizyolojik durumu büyük ölçüde etkilidir.
- Bu bağlamda davranış bilimleri, insan davranışını açıklamada fizyolojiden önemli ölçüde faydalanır.

Davranış Bilimleri,

- Davranış Bilimleri, sosyoloji, psikoloji, antropoloji ve sosyal psikolojiden farklı olarak, daha bütünsel bir perspektifle insan davranışını ele alır/analiz eder/ yorumlarda bulunur.
- İnsan davranışını analiz ederken, ağırlıklı olarak sosyoloji, psikoloji, sosyal psikoloji zaman zaman da fizyolojik ve antropolojik kuramlardan/açıklamalardan faydalanır.
- Dolayısıyla bu yönüyle davranış bilimleri, sosyoloji, antropoloji ve sosyal psikolojinin yaklaşımlarını bir sentez haline getiren eklektik bir bilim dalıdır.
- Daha genel bir yaklaşımla, farklı boyutları bir sentez yaparak olayları değerlendirir. Bu bağlamda farklı bilim dallarından yararlanır.
- Çünkü, hızlı sosyal, kültürel, siyasal ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı günümüzde, bu gelişmelerin insan psikolojisinin ve davranışını derinden etkilemektedir. Bu davranışları anlamaya, insan davranışını kontrol etmeye ve yönlendirmeye olanak sağlayacaktır.

Davranış Bilimlerinin Sosyal Olayları İncelemesi

İNCELENECEK OLGU	İNCELENECEK OLAY	İLGİLİ DİSİPLİN
Toplumsal Olgu	Türk toplumunun sosyo-ekonomik yapısındaki gelişmeler	Sosyoloji ve Antropoloji
Kurum	Türkiye'de aile sisteminin iş hayatına etkisi	
Organizasyon	Maden işletmelerinde görülen organizasyon sorunları	
Grup	Kadın çalışan işletmelerde ortaya çıkan grupların yapısı	Sosyal Psikoloji
Roller	İşletmelerimizde görülen yönetici yönetilen sorunlarının nedeni	Psikoloji
Kişilik	Bireyin kişilik yapısının görevini gerçekleştirme biçimine etkisi	
Birey	Saplanmış tiplerin davranışsal sorunları	

Zamanında **davranmasını**
bilmedikten sonra konuşmanın hiçbir
faydası yoktur.

La Fontaine

Teşekkür Ederim.

